

Kosmetické přípravky v péči o inkontinentní pacienty

Barbora Vraníková, Andrej Kováčik, Petra Svačinová

Katedra farmaceutické technologie, Farmaceutická fakulta UK v Hradci Králové

Doprovodnými kožními projevy, jako jsou např. opruzeniny nebo inkontinenční dermatitida, trpí až 47 % českých a slovenských pacientů s mimovolným únikem moči nebo stolice. Prevalence a závažnost dermálních projevů se navíc až ztrojnásobuje v případě pacientů s omezenou pohyblivostí. Správná a dostatečná hygiena intimních partií inkontinentních pacientů je tedy základním předpokladem ke zlepšení jejich komfortu a s tím související kvality života. Tento článek, který volně navazuje na sérii článků o zdravotnických prostředcích určených pro pacienty trpící únikem moči či stolice, si klade za cíl přinést přehled kosmetických přípravků určených speciálně pro tyto pacienty se zaměřením na praktické rady týkající se jejich použití a správné hygieny.

Klíčová slova: inkontinence, kosmetické přípravky, inkontinenční dermatitida, čisticí přípravky, ochranné přípravky, hydratace pokožky.

Cosmetic preparations in the care of incontinence patients

Up to 47 % of Czech and Slovak patients with involuntary leakage of urine or stool suffer from accompanying skin manifestations, such as sores or incontinence dermatitis. Moreover, the prevalence and severity of dermal manifestations triple in patients with reduced mobility. Therefore, regular and sufficient hygiene of incontinent patients' intimate parts is essential for improving their comfort and quality of life. This article, which loosely follows up a series of articles on medical devices, aims to provide an overview of cosmetics specifically designed for incontinent patients, focusing on practical advice on their use and proper hygiene.

Key words: incontinence, cosmetic preparations, incontinence-associated dermatitis, cleaners, preservatives, skin hydration.

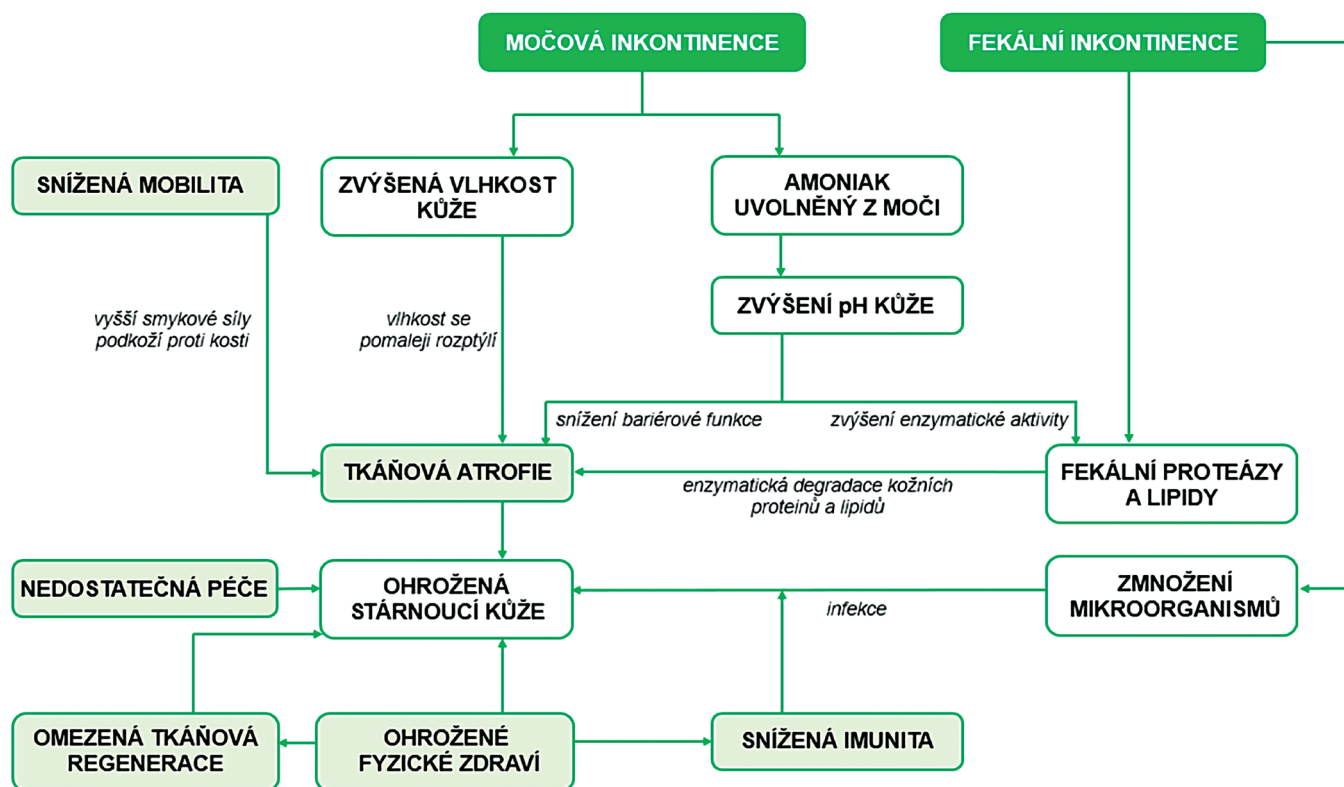
Inkontinence (mimovolný únik moči nebo stolice) vystavuje pokožku značné zátěži, což může ovlivnit její ochrannou funkci. Správná a častá hygiena vede ke snížení rizika výskytu infekcí močových cest, opruzenin a nepříjemného zápachu. Pokožka inkontinentních pacientů je působením v moči/stolici přítomného amoniaku a dalších látek vystavena změnám hodnot pH, zvýšené či konstantní vlhkosti a zvýšené teplotě (1). Při nedostatečné či nesprávně prováděné péči tak pokožka pacienta trpí opruzeninami nebo inkontinenční dermatitidou (angl. *incontinence-associated dermatitis*; AID) (2). Uvádí se, že inkontinence moči zvyšuje také výskyt proleženin, a to více než 5x, přičemž u fekální inkontinence je výskyt proleženin zvýšen až dvacetinásobně

(3, 4). Schematické znázornění faktorů přispívajících k tvorbě nežádoucích kožních projevů spojených s močovou či fekální inkontinencí znázorňuje obrázek 1.

Pro minimalizaci nežádoucích kožních projevů a možných komplikací inkontinence (zejm. infekcí močových cest, opruzenin) a také omezení nepříjemného zápachu je nutná správná a častá hygiena. Nezbytné je také zvolit správný typ absorpčních zdravotnických prostředků (inkontinenčních vložek, vložných plen, absorpčních kalhotek) odvádějících unikající moč do jádra pomůcky, kde je přeměněna na gel (5). Neméně důležitá je edukace pacienta zdravotnickým pracovníkem (farmaceutickým asistentem, popřípadě lékárníkem), která přispívá k maximalizaci účinku

absorpčních pomůcek. Vhodné je pacienta upozornit zejména na nutnost pravidelné výměny těchto pomůcek (nejpozději po každých 8 hodinách (1)) spojenou s řádnou hygienou intimní oblasti.

Očištění intimních partií za použití speciálního doplňkového sortimentu by mělo probíhat několikrát denně dle potřeb konkrétního pacienta, a to ideálně pokaždé, když je absorpční pomůcka vyměňována. Rutinní ošetření zahrnuje jemné čištění v okolí močové trubice/konečníku a také aplikaci hydratačního (kosmetického) přípravku. Použití kožních bariér nebo ochranných prostředků by mělo být omezeno pouze na nezbytné případy (např. předpoklad zvýšeného rizika rozvinutí AID) (6). U imobilních pacientů je

Obr. 1. Faktory přispívající k tvorbě nežádoucích kožních projevů inkontinentních pacientů. Převzato a upraveno podle (2)

vhodné zvolit čisticí přípravky, které umožňují čištění i bez nutnosti použití vody pro oplach a nevyžadují tak náročný přesun pacienta do koupelny. Pravidelná koupel či sprcha (1–2× denně) by však neměly být opomenuty. Používání bezoplachových čisticích přípravků je doporučováno také mobilním pacientům, jelikož časté namáčení a mytí postižených oblastí toaletními mýdly (pH 9,5–11) poškozuje (alkalizuje) povrch kůže a narušuje přirozený ochranný film pokožky (7, 8). Speciální inkontinenční kosmetika by obecně měla (9):

- neutralizovat pachy,
- udržovat přirozené pH kožního povrchu,
- zklidňovat podrážděnou pokožku,
- chránit intimní oblast před agresivními látkami obsaženými v moči,
- být nápomocná při (medikamentózní) léčbě proleženin nebo opruzenin.

Čisticí přípravky

Čisticí pěny jsou kapalné kosmetické přípravky s povrchově aktivní (pěnivou) látkou ve speciálních aplikátorech umožňujících tvorbu pěny. Tyto přípravky jsou ideálním řešením pro rychlé a šetrné čištění pokožky po úniku moči nebo stolice bez použití vody a mýdla. Čisticí pěny by měly mít pH do 5,5 a podporovat tak

přirozené mírně kyselé pH pokožky. Většina komerčně dostupných pěn obsahuje panthenol (např. Serenity® čisticí pěna, Seni® care ošetřující tělová pěna, Attends® Professional Care Pěna (10–12)), díky čemuž jsou vhodné i pro ošetření citlivé pokožky. Nezbytnou součástí čisticích pěn jsou také deodorační složky (např. registrovaná složka Sinodor®, citrusová silice). Způsob jejich použití se liší v závislosti na daném produktu a výrobci. Například v případě Ošetřující tělové pěny Seni® care (11) nebo MoliCare® Skin Čisticí pěny (9) by se přípravek měl před nanesením silně protřepat. Následně se nádoba otočí dnem vzhůru a stiskne se tryska. Aplikace má probíhat ze vzdálenosti přibližně 10–20 cm od pokožky. Vzniklá pěna se rozetře po pokožce, nechá se 1–2 minuty působit a následně otre ručníkem nebo ubrouskem. Pokožka se po použití pěny neoplachuje. Celý proces je možné zopakovat několikrát v závislosti na stupni znečištění. Podobně se aplikuje také kosmetický přípravek Attends® Professional Care Pěna (12), avšak po nanesení na pokožku se pěna neotírá, ale nechá vstřebat. Další možností je využití žínky, s jejíž pomocí se pěna rozetře na pokožku. Příkladem takového přípravku je Mycí pěna TENA® Wash Mousse 3 in 1 (13).

Dalším typem kosmetických přípravků určených k čištění intimních partií pacientů s inkontinencí jsou **mycí emulze**, tedy kapalné kosmetické přípravky obsahující vodnou a olejovou fázi. Díky přítomnosti olejové složky jsou emulze vhodné především pro vysušenou kůži. Mycí emulze pění jen mírně, což při koupeli zamezuje vymývání lipidů z pokožky a tím ji chrání před nadměrným vysušováním. Attends® Professional Care Mycí emulzi (12) a Abena® Tekuté mýdlo (mycí emulzi) (14) je možné používat pro každodenní mytí i bez použití vody. V případě Mycí a vyživující tělové emulze Seni® care (11) a MoliCare® Skin Mycí emulze (9) se naopak malé množství přípravku (jedno stlačení pumpičky) aplikuje na vlhkou pokožku, jemně rozetře za vzniku pěny a poté se přípravek opláchne vlažnou vodou.

K mycím/čisticím emulzím lze formálně také zařadit emulzní přípravky s vyšší viskozitou, jako jsou **mycí tělové krémy a tělová mléka**. Ty představují další alternativu čisticích přípravků v každodenní péči o tělo pacientů upoutaných na lůžko a používajících pleny. Tyto výrobky nenarušují přirozené pH a hydro-lipidovou bariéru a chrání tak pokožku před škodlivými vnějšími vlivy. Mycí krémy a tělová mléka navíc obsahují hydratační složky (např.

glycerol, močovinu), a proto jsou obzvláště vhodné pro suchou pokožku. Tyto kosmetické přípravky se jemně rozetřou po pokožce a následně setřou ručníkem nebo ubrouskem bez potřeby je oplachovat. Příkladem bezoplachových mycích tělových krémů a tělových mlék mohou být např. Mycí krém TENA® Wash Cream, Seni® Care Mycí tělový krém 3 v 1 nebo iD® Care Čisticí mléko 3 v 1 (10, 11, 13).

Další skupinou čisticích přípravků jsou **mycí gely** určené pro čištění pokožky za použití vody. Přípravek Abena® Mycí gel pro intimní hygienu (14) má díky obsažené kyselině mléčné kyselý pH (~3,5), a je proto vhodný pro ošetřování již opružené pokožky, kde působí protizánětlivě a zklidňuje podráždění. Tento gel nahrazuje přirozený kyselý ochranný film kůže a sliznic a zabraňuje také přemnožení kvasinek. Pro velmi suchou a dehydratovanou pokožku, která již ztratila svou přirozenou lipidovou vrstvu, je určen např. Krémový mycí gel (3% urea) Seni care (11). Jeho složení je obohaceno o přírodní rostlinné oleje (lněný a olivový olej) a další triglyceridy, které spolu s obsaženou močovinou hydratují pokožku. Gely se nanášejí na vlhkou kůži, pečlivě se rozetřou a poté důkladně opláchnou vlažnou vodou.

Vlhčené čisticí ubrousky jsou dalším druhem kosmetických přípravků určených ke každodennímu rychlému a šetrnému umývání intimních partií při výměně inkontinenčních pomůcek. Vlhčené ubrousky, charakteristické svou jemnou strukturou (15), představují vhodnou náhradu k mýdlu a vodě, a to především pro aktivní pacienty, např. při cestování či sportu. Stejně jako čisticí pěny udržují ubrousky kyselý pH (~5,5) pokožky, kterou navíc zklidňují (např. výtažky z *Aloe vera*, allantoin, panthenol) a díky deodoračním složkám odstraňují nepříjemný zápach. Příkladem komerčně dostupných vlhčených ubrousků určených pro inkontinentní pacienty jsou MoliCare® Skin Čisticí ubrousky, Abena® vlhké čisticí ubrousky, Vlhčené ubrousky TENA® Wet Wipes, Vlhčené ubrousky Seni® care, Attends® Professional Care Vlhčené ubrousky nebo Vlhčené ubrousky iD® Care senior (9–14). Ekologickou variantu pak mohou představovat biologicky rozložitelné Bambo® Nature biodegradabilní vlhčené ubrousky, které jsou primárně určeny pro děti.

Pro rychlé a jemné čištění bez použití vody je možné použít také jednorázové **vlhčené**

mycí žínky/rukavice (např. Abena® Vlhčené mycí žínky, MoliCare® Skin Mycí žínky nebo Vlhčené mycí rukavice TENA® Wet Wash Gloves (9, 13, 14)). Tyto pomůcky kombinují výhody vlhčených ubrousků a pro aplikaci praktických žinek/rukavic, a to bez nutnosti použití vody nebo jiných čisticích prostředků. Stejně jako ostatní výše zmíněné přípravky mají i žínky pH neutrální k pokožce, které nenarušuje její přirozenou ochrannou funkci. Vlhčené žínky a rukavice lze použít pro očištění celého těla, k čemuž výrobci kosmetiky přizpůsobují balení přípravku; originální balení je tvořeno 8 kusy, a to na hlavu a krk (1 ks), ruce (2 ks), trup (1 ks), nohy (2 ks), záda (1 ks) a konečně intimní partie (1 ks). Použité žínky/rukavice se vyhazují do komunálního odpadu, nikoli do toalety. Pro větší komfort pacientů je také možné mycí rukavice, např. Vlhčené mycí rukavice TENA® (13), před použitím nahřát v mikrovlnné troubě. V nabídce jsou také **mýdlové mycí houbičky/žínky** (CLEANET® mýdlová mycí houbička, GANTNET® +PLUS, HIGIEMED® molitan mýdl houbička (10)), což jsou jednorázové mycí houbičky napuštěné mýdlem. Před použitím je potřeba je navlhčit a promnout, aby se vytvořila pěna. Pokožku není nezbytné následně oplachovat vodou.

K dostání jsou také víceúčelové **mycí žínky, utěrky a rukavice**, které mají usnadňovat péči o inkontinentní pacienty během používání čisticích pěn, krémů, emulzí nebo gelů. Mycí žínky a rukavice mohou být opatřeny také vnitřní plastovou nepropustnou fólií omezující kontakt pokožky ošetřující osoby s čisticími přípravky (např. Seni® care Mycí žínky s vnitřní fólií nebo Mycí rukavice TENA® Wash Glove (11, 13)). Žínky s vnitřní fólií jsou vhodné především pro použití v kombinaci s bezoplachovými přípravky (čisticí pěny a krémy). Naopak žínky bez fólie (např. Mycí žínky bez fólie Seni® care, Attends® Professional Care Mycí žínky (11, 12)) nebo mycí utěrky (např. Jemné mycí utěrky TENA® Soft Wipess, Mycí utěrky TENA® Cellduk, Attends® Professional Care Suché čisticí ubrousky (12, 13)) jsou vysoce savé a mají dobrou odolnost i po navlhčení. Proto jsou tyto přípravky určeny k čištění pokožky s použitím vody.

Hydratační přípravky

Časté používání mýdla a vody může pokožku vysušovat, a proto je potřeba ji po

každém očištění ošetřit hydratačními kosmetickými přípravky. Tyto přípravky udržují fyziologické hladiny epidermálních lipidů, což snižuje míru transepidermální ztráty vody přes rohovou vrstvu pokožky a obnovuje tak přirozenou funkci kožní bariéry (15). Nejčastěji se využívají kosmetické přípravky ze skupiny hydrofilních krémů, tělových mlék nebo lotionů. Tyto kapalné a polotuhé přípravky kyselé povahy často obsahují látky ze skupiny humektantů (např. glycerol, močovina, kyselina hyaluronová), emolientů (např. dimetikon, lanolín), popřípadě okluziv (např. bílá vazelína) (2, 16). **Hydratační tělová mléka** (např. Abena® Tělové mléko bez parfému, Attends® Professional Care Tělové mléko, Tělové mléko TENA® Body Lotion, MoliCare® Skin Tělové mléko (9, 12–14)) i **hydratační krémy** (např. Tělový krém TENA® Body Cream, Tělový balzám pro suchou pokožku Seni® Care (11, 13)) je možné aplikovat na celé tělo. V případě inkontinentních pacientů je nezbytné nevstřebané množství hydratačního přípravku odstranit, aby nedocházelo k jeho otírání do absorpčních pomůcek. To může výrazně snižovat jejich absorpční schopnost a tekutina (v tomto případě unikající moč) pak vzlíná po pokožce, což zvyšuje riziko jejího podráždění (15). Příkladem čisticího a zároveň hydratačního přípravku může být Hydratační čisticí mléko iD® Care (10).

Ochranné přípravky

Pokožka by měla být po základním očištění rovněž ošetřena ochrannými krémy, které ji chrání před nechtěným podrážděním látkami obsaženými v moči a stolici. **Ochranné kožní krémy** určené přímo pro inkontinentní pacienty nesnižují absorpční schopnosti inkontinenčních pomůcek. Zpravidla se jedná o přípravky v podobě mastí, krémů, past a olejových suspenzí, jejichž složení je často obohaceno o protizánětlivé působící zinek (popřípadě oxid zinečnatý), mnohdy také v kombinaci s hydratačními látkami podporujícími hojení (allantoin, panthenol, L-arginin).

Zinkové masti/krémy (např. Abena® Zinková mast, Zinková mast TENA® Zinc Cream, MoliCare® Skin Ochranný krém se zinkem, Ochranný krém s oxidem zinečnatým Seni® Care, Zinková mast iD® Care (9–11, 13, 14)) jsou kosmetické přípravky vhodné pro ošet-

ření opruzenin, plenkové dermatitidy, oděrek a kožních prasklin. U inkontinentních pacientů se preventivně používají k vytvoření ochranných bariér v intimní oblasti, kde pokožku

chrání před agresivními účinky moči a stolice. Tyto ochranné masti/krémy se nanášejí v malém množství (přibližně ve velikosti vlašského ořechu) na důkladně očištěnou pokožku.

Krém/mast se roztírá v tenké vrstvě na intimní partii až do vzniku tenkého bílého filmu, ne tedy v silné vrstvě, jak dříve uváděla literatura. V současné době se preferují pří-

Tab. 1. Komerčně dostupné přípravky pro péči o inkontinentní pacienty

Typ přípravku	Podtyp přípravku	Použití	Komerční přípravek	Poznámka
Čisticí	pěny	protřepat, aplikovat ze vzdálenosti cca 10–20 cm, rozetřít po pokožce, nechat působit (1–2 min), otřít, neoplachovat	Abena® Čisticí pěna k mytí a ošetřování pokožky	
			Attends® Professional Care Pěna	neotírat
			MoliCare® Skin Čisticí pěny	
			Mycí pěna TENA Wash Mousse 3 in 1	nanést na žínku a následně na pokožku
			Mycí a ošetřující pěna Dentimed®	
			Serenity® čisticí pěna	
			Seni® Care Ošetřující tělová pěna	
	emulze	aplikovat na vlhkou pokožku, jemně rozetřít a následně opláchnout vlažnou vodou	Abena® Tekuté mýdlo (mycí emulze)	bez nutnosti oplachu
			Attends® Professional Care Mycí emulze	
			MoliCare® Skin Mycí emulze	
			Seni® Care Mycí a vyživující tělové emulze	
	krémy a tělová mléka	jemně rozetřít po pokožce, setřít ručníkem, bez nutnosti oplachu	Hydratační čisticí mléko iD® Care	čisticí a hydratační přípravek 2 v 1
			Seni® Care Mycí tělový krém 3 v 1	
			TENA® Wash Cream Mycí krém	
	gely	nanášet na vlhkou pokožku, pečlivě rozetřít, opláchnout vlažnou vodou	Abena® Mycí gel pro intimní hygienu	
			Seni® Care krémový mycí gel (3% urea)	
	vlhčené ubrousky	ubrouskem očistit znečištěnou pokožku, v případě nutnosti použít několik ubrousků	Abena® vlhké čisticí ubrousky	
			Attends® Professional Care Vlhčené ubrousky	
			Biodegradabilní vlhčené ubrousky Bambo Nature®	biodegradabilní; pro děti
			MoliCare® Skin Čisticí ubrousky	
			Seni® Care čisticí vlhčené ubrousky	
			Vlhčené ubrousky TENA® Wet Wipes	
	vlhčené žínky/rukavice	nasadit na ruku a jemně očistit celé tělo	Vlhčené ubrousky iD® Care senior	
			Abena® Vlhčené mycí žínky	originální balení je tvořeno 8 kusy: na hlavu a krk (1 ks), ruce (2 ks), trup (1 ks), nohy (2 ks), záda (1 ks) a konečně intimní partii (1 ks)
			MoliCare® Skin Mycí žínky	
	mýdlové houbičky/žínky	navlhčit, promnout do vzniku pěny, po aplikaci neoplachovat	Vlhčené mycí rukavice TENA® Wet Wash Gloves	možno nahřát v mikrovlnné troubě
			CLEANET® mýdlová mycí houbička	vyrobena z hrubšího materiálu
			GANTNET® +PLUS	
			HIGIEMED® molitan mýdl. houbička	
Hydratační	tělová mléka	možné nanášet na celé tělo, nevstřebané množství nutné odstranit (snížení absorpční schopnosti dalších pomůcek)	Abena® Tělové mléko bez parfému	
			Attends® Professional Care Tělové mléko	
			MoliCare® Skin Tělové mléko	
			Tělové mléko TENA® Body Lotion	
			Seni® Care Tělový balzám pro suchou pokožku	
			Tělový krém TENA® Body Cream	
	krémy			
Ochranné	zinkové masti/krémy	nanášet v malém množství (velikost vlašského ořechu) na důkladně očištěnou pokožku, roztírat v tenké vrstvě až do vzniku tenkého bílého filmu	Abena® Zinková mast	
			Abena® Zinková mast ve spreji	aplikace pomocí rozprašovače ze vzdálenosti 10–15 cm
			Attends® Professional Care Barrier Spray Forte	aplikace pomocí rozprašovače ze vzdálenosti 10–15 cm
			MoliCare® Skin Ochranný krém se zinkem	
			Seni® Care Ochranný krém s oxidem zinečnatým	
			Zinková mast iD® Care	
			Zinková mast TENA® Zinc Cream	
	bariérové krémy	nanést na pokožku a nechat vstřebat	3M™ Cavilon™ Advanced bariérový film	speciální jednorázový aplikátor snižuje riziko křížové kontaminace
			Ochranná vazelína TENA® Barrier Cream	vytváří vodoodpudivý, okluzivní film
			Seni® Care Ochranný krém s argininem	

pravky, které umožňují aplikaci v tenké, až transparentní vrstvě, která se nanáší dle potřeby opakovaně (i několikrát denně). Příkladem takovýchto přípravků jsou olejové suspenze Abena® Zinková masť ve spreji a Attends® Professional Care Barrier Spray Forte (12, 14), jejichž aplikace pomocí rozprašovače je velmi jednoduchá. Před použitím sprejů je doporučeno připevňovat protřepat a poté ho rychlým plynulým pohybem (ze vzdálenosti přibližně 10–15 cm) aplikovat v jedné vrstvě. Díky speciální TLT (z angl. Thin Layer Tech) technologii lze na pokožce vytvořit optimálně tenkou vrstvu přípravku, kterou není nutné dále rozstírat, čímž je možné předcházet opakované kontaminaci.

Na místa vykazující první příznaky zarudnutí nebo podráždění je možné preventivně aplikovat také Ochrannou vazelinu TENA® Barrier Cream (13), která na pokožce vytváří vodoodpudivý, okluzivní transparentní film. Dalším příkladem ochranného přípravku je Ochranný krém s argininem Seni® Care (11), který se v porovnání se zinkovými krémy/masťmi snadněji aplikuje. Zajímavou alternativou ochranných přípravků představuje kapalný přípravek 3M™ Cavilon™ Advanced bariérový film (17) používaný k prevenci, zastavení či zvrácení inkontinenční dermatitidy. Jeho použitím vzniká na pokožce velmi tenký film, který ji chrání po dobu až 7 dní. Tento bariérový roztok je dodáván v podobě jednorázového

aplikátoru, což omezuje riziko potencionální křížové kontaminace.

Přehled komerčně dostupných přípravků včetně jejich použití je uveden v souhrnné Tabulce 1.

Praktické rady pro pacienty

Kromě pomoci s výběrem optimálních zdravotnických prostředků a kosmetických přípravků je vhodné pacientovi s inkontinencí poskytnout i praktické rady týkající se hygieny intimních oblastí. Nezbytné je vzít do úvahy zejména, že:

- nadměrné používání (horké) vody může vést k vysoušení pokožky, proto by pacienti trpící inkontinencí měli dávat přednost vlažné sprše před horkými koupelemi,
- horká voda (více než 35 °C) v kombinaci s klasickým (alkalickým) mýdlem narušuje přirozenou bariérovou vrstvu kůže, která se tak stává náchylnější k iritaci,
- k očištění intimních oblastí by se měly raději používat jemné jednorázové žínky, které pokožku nedráždí tolik jako drsné froté žínky,
- mycí prostředky s pH 5,5 nesmývají ochranný kožní film, napomáhají udržovat fyziologické pH pokožky (4,5–5,5), nevysušují a nedráždí pokožku,
- čisticí prostředky je po očištění nezbytné důkladně omýt, v případě bezoplachových přípravků otřít,

- po omytí pokožky je nezbytné ji řádně osušit poklepáváním, ne však vytíráním; vhodnou alternativou může být vysoušení horkým vzduchem, avšak zde je nutné pamatovat na riziko popálení,
- po řádném osušení je nutné pokožku okamžitě (nejlépe do tří minut) hydratovat pomocí hydratačních přípravků (tělová mléka, krémy, oleje atd.),
- k péči o intimní partii není vhodné používat přípravky s obsahem alkoholu nebo antiseptik, jelikož některé z nich mohou kůži nadměrně vysušovat či při aplikaci způsobovat bolest.

Závěr

Pravidelná a řádná hygiena nejen intimních oblastí inkontinentních pacientů může výrazně snížit nežádoucí doprovodné projevy tohoto onemocnění (záněty močových cest, podráždění pokožky, vznik proleženin atd.) a zvýšit tak kvalitu života nemocného. Z těchto důvodů bylo cílem této publikace rozšířit základní přehled zdravotnických prostředků určených pro inkontinentní pacienty o doplňkový sortiment z řad kosmetických přípravků. Zvláštní důraz byl kladen na praktické rady týkající se jejich aplikace, které mohou vydávajícímu farmaceutickému asistentovi/lékárníkovi usnadnit jak volbu, tak i dispenzaci doporučeného přípravku v závislosti na specifických potřebách konkrétního pacienta.

LITERATURA

1. Sochorová N. Problematika močové inkontinence. *Medicina pro praxi*. 2011; 8(11): 488–490.
2. Zímová J, Zímová P. Péče o kůži při inkontinenci moči a stolice. *Urologie pro praxi*. 2015; 16(1): 16–20.
3. Bliss DZ, Savik K, Harms S, Fan Q, Wyman JF. Prevalence and Correlates of Perineal Dermatitis in Nursing Home Residents. *Nursing Research*. 2006; 55(4): 243–251.
4. Ihnát P, Kozáková R, Vávra P, Pelikán A, Zonča P. Fekální inkontinence – závažný medicínský a společenský problém. *Časopis lékařů českých*. 2016; 155(3): 25–30.
5. Vraníková B, Kováčik A, Svačinová P. Zdravotnické prostředky pro inkontinentní pacienty I.: Absorpční pomůcky. *Praktické lékárenství*. 2021; 17(1): 49–54.
6. Bardsley A. Prevention and management of incontinence-associated dermatitis. *Nursing Standard*. 2013; 27(44): 41–46.

7. Voegeli D. Prevention and management of incontinence-associated dermatitis. *British Journal of Nursing*. 2017; 26(20): 1128–1132.
8. Ersner SJ, Getliffe K, Voegeli D, Regan S. A critical review of the inter-relationship between skin vulnerability and urinary incontinence and related nursing intervention. *International Journal of Nursing Studies*. 2005; 42: 823–835.
9. Kosmetické přípravky Hartmann® (Moliklub®). Dostupné z <https://www.moliklub.cz/>. (5. 3. 2021).
10. Doplňkový sortiment iD®. Dostupné z <https://www.in-kontinence.cz/>. (5. 3. 2021).
11. Kosmetické přípravky Seni®. Dostupné z https://seni.cz/cs_CZ. (5. 3. 2021).
12. Kosmetické přípravky Attends®. Dostupné z <https://www.attends.cz/>. (19. 3. 2021).

13. Kosmetické přípravky TENA®. Dostupné z <https://www.tenacz.cz/>. (19. 3. 2021).
14. Kosmetické přípravky Abena®. Dostupné z <https://www.abena.cz/>. (22. 3. 2021).
15. Pokorná A, Krajčková N. Prevence dekubitů při používání inkontinenčních pomůcek. *Urologie pro praxi*. 2017; 18(5): 242–246.
16. Chalupová Z, Masteiková R. Hydratace kůže a kosmetické prostředky. *Praktické lékárenství*. 2006; 2(4): 192–194.
17. 3MTM Cavilon™ Advanced bariérový film. Dostupné z https://www.3mcesko.cz/3M/cs_CZ/company-cti/all-3m-products/~3M-Cavilon-Advanced-bari%C3%A9rov%C3%BD-film-5050G4P?N=5002385+3289503899&preselect=3293786499&rt=rud. (8.4.2021).